

VILA INDIANA

La població de Sant Pere de Ribes a finals del segle XVIII s'acostava als 2.000 habitants.

Els conflictes socials i econòmics junt amb les ganes de fer fortuna i ascendir socialment van provocar una onada d'uns 400 ribetans que van emigrar a les colònies espanyoles. Durant la primera etapa de 1795 al 1820 es dedicaven a navegar amb el sistema de cabotatge i després comerciaven fent la ruta triangular Catalunya, Àfrica i Amèrica. A la segona etapa de 1820 a 1920, establiran negocis a l'illa de Cuba a les ciutats de Santiago de Cuba, Matanzas, l'Havana, Guantánamo, Cienfuegos i alguns a les illes Filipines. Els negocis eren botigues, tavernes, fàbriques de tabac, xocolata, destil·leries, alambins, comissionistes, finques cotoneres, farmàcies i alguns d'esclaus. En el retorn, es van urbanitzar carrers com el Major, Nou, del Pi, les places de la Vila i Marcer.

El 1898, amb la pèrdua de Cuba i l'entrada de la fil·loxera a la vinya, el somni americà es va acabar i van deixar per una banda, una etapa de transformació urbanística, dinamització social i cultural, i per l'altra, un poble amb tremendes desigualtats socials. Sant Pere de Ribes celebra, cada any, *El Retorn dels Indians*, un esdeveniment en què el nucli històric ofereix durant dos dies l'experiència de viatjar en el temps a través de la cultura, el patrimoni, la música, el teatre i la gastronomia.

ITINERARI CULTURAL DEL CONSELL D'EUROPA

Un projecte de cooperació en l'àmbit del patrimoni cultural, educatiu i turístic d'Europa, orientat a l'elaboració i promoció d'un o diversos itineraris basats en una ruta històrica, un concepte cultural, una figura o fenomen amb una importància transnacional i significat per a l'enteniment i el respecte dels valors comuns europeus.

Pot ser una ruta física o una xarxa d'enclavaments patrimonials. Un total de 48 Itineraris culturals, dedicats a diversos temes del patrimoni cultural (arquitectura, art, prehistòria, personatges històrics, rutes religioses, cultures tradicionals...) posseeixen actualment aquest esment del Consell d'Europa.

www.municipisindians.cat
info@municipisindians.cat
C/ Bonaventura Carreras, 11
17255 Begur (Girona)
Tel. 615 13 54 43

@xarxa_municipis_indians

**AMERICANOS.
INDIANS A SANT PERE DE RIBES**

Plaça de la Vila, 1
08810 - Sant Pere de Ribes
Tel.: 93 896 28 57

turisme@santperederibes.cat
www.santperederibes.cat
@santperederibes

Horari: de dimarts a diumenge, de 10.30 h a 14.00 h

Edició: març 2025

RUTA *dels* AMERICANOS

EL RETORN DELS INDIANS

QUI SOM

La **Xarxa de Municipis Indians** neix amb la finalitat d'investigar, identificar i difondre el patrimoni material i immaterial dels indians a Catalunya. Amb aquest propòsit oferim un seguit de rutes que podreu dur a terme a cadascun dels municipis que integren aquesta entitat.

A més, volem desenvolupar un projecte comú, que permeti crear **instruments que impulsin el coneixement de la història i cultura compartida entre els municipis**; i amb el continent americà. I que ajudi a contribuir a la recuperació, conservació i difusió del llegat indià dels municipis que integren la Xarxa.

Formen part de la Xarxa els municipis catalans amb tradició indiana i que compleixin els següents requisits mínims: que existeixi justificació històrica, presència d'elements materials i capacitat d'organització del municipi.

Formen part de la Xarxa els següents municipis:

- ◆ Arenys de Mar
- ◆ Begur
- ◆ Blanes
- ◆ Cadaqués
- ◆ Calonge i Sant Antoni
- ◆ Lloret de Mar
- ◆ Palafrugell
- ◆ Sant Pere de Ribes
- ◆ Sitges
- ◆ Torredembarra
- ◆ Tossa de Mar

Inaugurat el 2022 aquest espai museïtzat conté l'essència de la història i el llegat dels Americans a Catalunya des de tots els àmbits: (origens, viatges, comerç, patrimoni i també del passat més fosc amb el comerç d'esclaus).

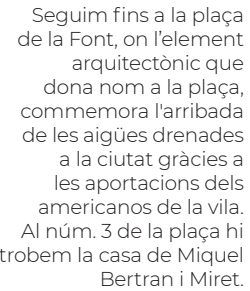

Continuem per la plaça on hi ha l'ajuntament, edifici del segle XVIII, reformat i convertit en casa consistorial el 1893. El rellotge de la torre va ser finançat amb una subscripció entre els ribetans residents a Cuba. A la mateixa plaça, Can Quima va ser dissenyada per Josep Font i Gumà.

En direcció a la plaça de la Font hi tenim un desviament cap a Can Miret de les Parellades, masia d'estil colonial que va ser residència de Mossèn Anton Miret.

Carretera de Canyelles, 1

La plaça de la Font ens situa davant d'aquest carrer on les edificacions, situades a banda i banda, mostren com els americanos van promoure un urbanisme més modern. L'actual seu del Centre Social Ribetà-Els Xuliis, al número 13, n'és un bon exemple. Destaquem també Ca la Victòria, al núm. 10; la residència de Cristòfol Carbonell i Massó, al núm. 18; Cal Magí Butí, al núm. 11; i al 9, Ca la Manuela (Joan Bertran i Miret).

Obra de Josep Font i Gumà, aquest edifici noucentista va ser impulsat gràcies al llegat dels germans americans Josep i Pere Jaques. Destinat a ser un hospital-asil, ha perdurat fins als nostres dies, actualment com a residència per a gent gran. A l'interior destaquen el seu acollidor claustre i la capella.

Carrer d'Antoni Maria Claret

Francesc Marcer i Oliver, un dels grans benefactors de Ribes va ser mecenes de l'església nova, començada el juliol de 1903 i inaugurada el setembre de 1910. El 1922 es van instal·lar les dues campanes per a les torres bessones finançades pel ribetà resident a Guantánamo, Manuel Bertran i Miret. L'església és un edifici neogòtic inspirat en Santa Maria del Mar de Barcelona.

Els americans van possibilitar el creixement del poble, amb la plaça Marcer com a centre neuràlgic. Envoltant les palmeres al centre, els edificis d'aquesta plaça, dedicada a Francesc Marcer i Oliver projecten una imatge de ciutat colonial amb sabor antillà.

En perfecte estat de conservació, trobem Can Punxes (núm. 4), construïda per Ramon Mestre i Mestre. El seu germà Francesc va encarregar l'edifici conegut com Cal Panxo (núm. 11). Al costat hi trobem Can Torrents (núm. 12), residència de Pau Quadres i Massó, i a l'altra banda Can Magí del Pis (núm. 10) que va fer construir Manuel Rossell i Roig. Un dels més emblemàtics és el centre parroquial totalment sufragat per Francesc Marcer i Oliver.

Tornant a la plaça de la Vila arribem fins la plaça del Centre des d'on tenim una vista d'aquesta via on podem contemplar exemples d'habitatges d'americanos de sostres alts, grans finestres i balconades, i galeries amb arcs obertes a un jardí.

Al núm. 25, trobem la casa de Sadurní Bertran i Miret, d'estil modernista, que acull la seu del GER. Al costat hi tenim Can Planes (núm. 27), i a l'altra vorera, destaquen la casa modernista de Can Maurici (núm. 16), Can Pere Miret (núm. 20), les cases de Joan Giralt i Massó (núm. 36 i 38), d'Antoni Bertran i Pagès (núm. 40) i Cal Metge Pere (núm. 42).

Podem enfilar-nos fins el barri del Palou per contemplar aquesta luxosa casa convertida en hotel que va ser construïda per encàrrec de Cristòfol Quadres, en tornar de l'Havana el 1874.

L'edifici està replet de detalls ornamentals que responen a la voluntat de l'americano de mostrar la riquesa acumulada. S'hi han conservat els elements originaris més característics i l'espai s'ha tematitzat al voltant de la figura dels americans.

Carrer Palou, 15-17

